

GUDSTJENESTE MED DÅP OG LYSVÅKEN
2. søndag i advent

Fjellhamar kirke 6. desember 2015

Johannes 16,21 – 24

PREKEN

DET ER I HUE DET SITTER

Jeg har faktisk en liten håndballkarriere bak meg. Noen år i ungdommen hvor jeg raste rundt og gjorde alt som var moro. Jeg spilte strek. Husker et trekk som vi kalte russer. Da skulle jeg sette en sperring på backen slik at vår back kunne gå inn bak sperringen. Som strek var det mye juling, klyping, krig med forsvaret. Det gjaldt å holde ut og kjempe for å vinne.

I idrett så er det mentale viktig. Ta Norge-Russland i går. Vi lå under med tre mål, syv min igjen. Mismot og frustrasjon lå på lur. Vi hadde ikke scoret på lenge heller ikke når de hadde en utvist. Hva gjorde vi? Tok time out. 2 min senere var det

uavgjort, og Harald Bredeli sang ut om luka som Stine Brede Oftedal fant i det russiske forsvaret da hun utlignet, som den største luka i adventskalender. Håpet steg, dette vinner vi! Sånn gikk det nå ikke. Men VM er så vidt begynt, så her er intet avgjort. Det som spiller mest inn videre i mesterskapet er hvordan man takler det mentale.

Hvis du begynner å synes synd på deg selv har du tapt. Særlig i individuell utholdenhetsidrett. Du må tåle smerte, tåle å være utslitt, og når du er på vikende front og helt tom, må du gå helt i kjellern. Bjørn Dæhli er noe av det råeste jeg har sett på det mentale. Han ville vinne. 5 mila i OL i Nagano i 1998 var det nesten skremmende å se hvor hardt han tok seg ut for å vinne.

FØDSEL ER INGEN LEK FOR MORO SKYLD
Jesus snakker i vår tekst om en fødende kvinne som er engstelig, eller har angst som det egentlig står. Fødsel er ikke noen lek som håndball eller ski. Det er ramme alvor, på liv og død. Kvinner i Norge i dag med virkelig fødselsangst får et trygt og kontrollert keisersnitt. Den muligheten, samt

virkningsfull bedøvelse, fantes ikke på Jesu tid. Og heller ikke for mange kvinner i verden i dag. En fødsel var og er for en del i dag, himmel eller helvete. Med tynne vegger i mellom. Liv og død sto på spill for både mor og barn. Fødsel gikk nok som oftest bra, men langt oftere enn i dag gikk det galt for en eller begge. En kvinne i fødsel var kjent fra GT som et uttrykk for angst og smerte.

Jeg har opplevd det tre ganger. Men uten dødsangsten, vi har jo født barna i Norge. Tre ganger har jeg prøvd å støtte og hjelpe mine barns mor gjennom spenningen, angsten, uroen når tiden nærmer seg. Og når timen er kommet gjennom rier, pressing, smerte og lidelse. Det finns bare en vei frem og det er å få barnet ut. Men tre ganger har det samme skjedd. Gleden over barnet tar helt over med en gang det er født. Om kroppen er betydelig merket av fødselen og må lappes sammen, så kommer det helt i skyggen av barnet.

DØDSFORBEREDELSE

Det er verdt å legge merke til at Jesus sa dette på vei inn i døden. Det handlet ikke om hans mor

Maria i tiden rett før fødselen, selv om det nok kunne ha passet godt. Nei, dette sa Jesus siste kveld med disiplene. Judas hadde forlatt selskapet sent skjærtorsdag kveld for å iverksette utleveringen av Jesus. Johannes bruker hele fire kapitler for å fortelle hva Jesus snakket med disiplene på vei inn i den siste natten. Selv om bildet han brukte handler om fødsel og livsforberedelse, så var det døden han ville forberede disiplene på.

Jesus prøvde å stålsette disiplene på at verden deres vil rase sammen i løpet av de neste 24 timene. Jesus skulle bli hånet, uthengt og torturert offentlig, og ydmyket på det grusomste med å bli korsfestet til spott og spe. Redselen borret seg inn i disiplene, naturlig nok. Er de de neste? Jesus ville forberede dem på lidelse, angst. De må holde ut. Vente, ikke gi opp og bukke under. For plutselig skal det snu. Og alt det vonde er over og glemt. De skal sees igjen. Jesus og disiplene. Da skal hjerte deres glede seg, og ingen skal kunne ta den gleden fra dem. Etter langfredags mørke og angst så skal påskemorgen komme med glede og lys.

HVA VENTER VI PÅ?

Hva med oss? Hva venter og forbereder vi oss på? Advent er å vente på og forberede oss på at Jesus skal bli født. Det ble han jo for 2000 år siden, så det er ikke saken for oss. Langfredag er også historie 2000 år tilbake. Vi trenger ikke stålsette oss og holde ut og vente til det er over. Hva er det egentlig vi venter på? Hva er det vi skal kjempe oss frem til på den andre siden av angst og uro? Å se Jesus igjen. Jesu skal komme igjen, hans andre komme. En dag skal han komme igjen for holde dom. Retten skal håndheves. Ondskapen ta slutt. Gleden skal strømme uten stans. Vi lever i mellomtiden. Tiden mellom oppstandelsen og når han skal tilbake for å gjøre alt nytt. Ny himmel og ny jord.

HIMMEL OG HELVETE

Himmel og helvete het den uskyldige skytekonkurransen vi hadde. Det er altså ikke bare her i kirka man bruker det ordparet. Ja, her gjør vi det nesten ikke mer, en kan lure på hvorfor. For bibelen snakker om to utganger på livet. Ellers gir ikke evangeliet og Jesu liv mening. Det er ikke likegyldig hvordan du lever, hva du tror eller ikke

tror. Men om himmel og helvete er gode og tjenlige ord om saken kan diskuteres. Jesus snakker i vår tekst om himmelen, om gleden som ingen kan rokke ved. Med den lengselen, og den gleden å se frem til, har mennesker utholdt utrolige store prøvelser, kamper og lidelse i vår verden. Selv ikke døden kan ødelegge den lengselen og gleden. Tvert imot, døden er ferja som frakter oss hjem.

Jesaja-teksten vi leste er en vakker tekst om denne lengselen, himmelgleden. Israel var også den gang et land i krig. I engstelse. Da lød profetens ord: I de siste dager, en gang, skal lengselen oppfylles. En dag skal Gud komme å bli konge for alle. Alle skal se hans herlighet, lære hans veier og ferdes på hans stier. Rett og rettferdighet skal seire, han skal felle rettferdige dommer. Sverdene skal smis om til plogskjær, spydene til vingårdskniver. Folk skal ikke lenger læres opp til krig.

Det er en lengsel ikke bare for himmelen hva og når det enn blir. Det er en lengsel for livet her på jord. Om folk synes det er vanskelig å bruke begrepene himmel og helvete om evigheten så er

det ikke så vanskelig å bruke det om livet på jord. Jeg besøkte 22. juli senteret i går og gjenopplevde de grusomme timene i regjeringskvartalet og på Utøya for drøyt 4 år siden. Siden har det skjedd lignende hendelser i vår verden haugevis av ganger. Senest i Paris og på julefest i USA. Legg til krigen i Syria og andre steder, IS, flyktningkatastrofen, og klimatrusselen. Listen er mer enn lang nok til at helvete er et ord som mange føler relevant. Meg inkludert. Håpløsheten tar meg. Jeg strever med å se en verden som virkelig vil gjøre noe med det. Vi rike vil ikke gi slipp på våre privilegier. Urettferdigheten vokser. Hatet tar ingen ende, vold avler vold og veien frem til en forsonet fredfull verden hvor ingen læres opp til krig, er uendelig lang.

Advent er å vente, lengte, holde ut, kjempe. Til Jesus kommer igjen og himmelgleden vinner over alt. Men advent er også å lengte, kjemp, og holde ut for rettferdighet på jord. I dag. For klima, for de fattige og de nødlidende. For fred. Fredsprisen deles om fire dager ut til den tunisiske kvartetten. Vi trenger å dele ut fredspriser overalt. Å holde

rundt og heie frem freden, omsorgen, respekten til hver liten søster og bror der vi bor, her på Fjellhamar. Den norske kirkes visjon er mer himmel på jord. Tent av gleden over å se Jesus igjen, håpet om himmelen, la oss mens vi venter bidra så godt vi kan til mer himmel på jord.

DET ER I HJERTE DET SITTER

Det er ikke i hue det sitter. Det er i hjerte. Det er der håpet og troen på å se Jesus igjen sitter. Ikke en mental prestasjon i knollen, men en tillit til Gud, til Jesus, som vi bare må ta i mot og hvile i. Og med den troa i hjerte tas vi med ut i kampen for det gode. Med alt vi har av raske sideveis forflytninger, brudd og kontringer, overganger, sperringer, gjennombrudd og flyvere. Og lekne trickskudd. Og viktigst av alt – jevnlig time out med Jesus. Så vi kan få korrigert kursen, bli oppmuntra, og få styrket troen, håpet og gleden. Som her i kirka i dag. Det skjer nå kjenner jeg, mens vi sammen lar Jesu ord tale til oss. Når vi ber, når vi synger, når vi tar i mot nattverd. Det er time out på vei inn i en ny uke.